



ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

της 23ης Απριλίου 2010

σχετικά με τη ρύθμιση των οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων
(CON/2010/34)

Εισαγωγή και νομική βάση

Στις 25 Ιανουαρίου 2010 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έλαβε αίτημα του ελληνικού Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας για τη διατύπωση γνώμης αναφορικά με σχέδιο νόμου για τη ρύθμιση των οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων (εφεξής το «σχέδιο νόμου»). Στις 12 Φεβρουαρίου 2010 το Υπουργείο υπέβαλε σε σχέση με το ως άνω αίτημα διαβούλευσης συμπληρωματικό υπόμνημα με διευκρινίσεις και πρόσθετες πληροφορίες όσον αφορά επιμέρους πτυχές του σχεδίου νόμου.

Η αρμοδιότητα της ΕΚΤ για τη διατύπωση γνώμης βασίζεται στα άρθρα 127 παράγραφος 4 και 282 παράγραφος 5 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο άρθρο 2 παράγραφος 1 έκτη περίπτωση της απόφασης 98/415/ΕΚ του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 1998 σχετικά με τη διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας με τις εθνικές αρχές για τα σχέδια νομοθετικών διατάξεων¹, καθώς το σχέδιο νόμου αφορά κανόνες εφαρμοστέους σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, στο βαθμό που αυτοί επηρεάζουν ουσιωδώς τη σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και αγορών. Η παρούσα γνώμη εκδόθηκε από το διοικητικό συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 17.5 πρώτη πρόταση του εσωτερικού κανονισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

1. Σκοπός του σχεδίου νόμου

Σύμφωνα με την αιτιολογική του έκθεση, το σχέδιο νόμου λαμβάνει υπόψη αντίστοιχες νομοθετικές ρυθμίσεις άλλων κρατών μελών και καλύπτει ένα σημαντικό κενό στην πτωχευτική νομοθεσία που ισχύει σήμερα στην Ελλάδα. Ειδικότερα, με το σχέδιο νόμου εισάγονται διαδικασίες, βάσει των οποίων υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα που δεν είναι έμποροι για τους σκοπούς του υφιστάμενου πτωχευτικού πλαισίου και βρίσκονται σε αποδεδειγμένη και μόνιμη αδυναμία να εξυπηρετήσουν τις ληξιπρόθεσμες χρηματικές οφειλές τους προς πιστωτικά ιδρύματα και άλλους πιστωτές θα μπορούν να επιδιώξουν την αποπληρωμή των εν λόγω οφειλών με ευνοϊκότερους όρους και να απαλλαγούν από αυτές, εφόσον δεν διαθέτουν περιουσιακά στοιχεία ή εφόσον τα εκάστοτε υφιστάμενα και τα προσδοκώμενα εισοδήματά τους δεν επαρκούν για την ως άνω αποπληρωμή. Εξάλλου, το σχέδιο νόμου περιλαμβάνει ειδικές διατάξεις, όπως η δυνατότητα των οφειλετών να ζητήσουν εξαίρεση της κύριας κατοικίας από την εκποίηση της περιουσίας τους και η δυνατότητα δικαστικής ρύθμισης οφειλών χωρίς απαλλαγή σε

¹ ΕΕ L 189 της 3.7.1998, σ. 42.

περιπτώσεις πρόσκαιρης αδυναμίας των οφειλετών να εξυπηρετήσουν το χρέος τους². Τέλος, το σχέδιο νόμου περιέχει διάταξη αναφορικά με την χρονική περίοδο τήρησης και χρήσης δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς σχετικών με τη διαδικασία ρύθμισης των οφειλών βάσει των διατάξεών του³.

2. Γενικές παρατηρήσεις

- 2.1 Η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι το σχέδιο νόμου εισάγει τις εν λόγω ρυθμίσεις πτωχευτικού χαρακτήρα ως μέρος ενός ολοκληρωμένου νομικού πλαισίου απεριόριστης διάρκειας και γενικής εφαρμογής. Δεδομένου ότι οι διατάξεις του σχεδίου νόμου εφαρμόζονται στους οφειλέτες και διέπουν μεταξύ άλλων τις σχέσεις τους έναντι των πιστωτικών ιδρυμάτων, το νέο νομικό πλαίσιο θα πρέπει να είναι σαφές ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που δημιουργεί και να λαμβάνει υπόψη τις υφιστάμενες νομικές σχέσεις μεταξύ των πιστωτικών ιδρυμάτων –και υπό την ιδιότητά τους ως ενυπόθηκων δανειστών– και των οφειλετών τους, παρέχοντας έτσι ασφάλεια δικαίου.
- 2.2 Στο βαθμό που το σχέδιο νόμου προβλέπει τη μεσομακροπρόθεσμη αποπληρωμή χρεών προς πιστωτικά ιδρύματα και την απαλλαγή από αυτά, οι εν λόγω ρυθμίσεις αποπληρωμής και απαλλαγής χρεών θα πρέπει να περιέχουν τα απαραίτητα εχέγγυα προκειμένου να αποτραπούν τυχόν επιπτώσεις τους στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Εξάλλου, στη διαμόρφωση των συγκεκριμένων ρυθμίσεων θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η πιθανή αλληλεπίδρασή τους με τις λοιπές παρόμοιες νομοθετικές ρυθμίσεις που ήδη θέσπισε η ελληνική κυβέρνηση με σκοπό την αντιμετώπιση των τρεχουσών δυσμενών οικονομικών συνθηκών. Με βάση τα παραπάνω, η ΕΚΤ τονίζει τη σημασία της εκ των προτέρων ενδελεχούς αξιολόγησης των επιπτώσεων του σχεδίου νόμου στη λειτουργία του χρηματοπιστωτικού συστήματος ενόψει της ανάγκης διασφάλισης της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, παραπέμπει δε στην πρόσφατη γνώμη CON/2010/8⁴, την οποία εξέδωσε σχετικά με τη ρύθμιση επιχειρηματικών και επαγγελματικών οφειλών προς τα πιστωτικά ιδρύματα και την επεξεργασία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς, η οποία είναι συναφής για τους σκοπούς του σχεδίου νόμου.
- 2.3 Τέλος, η ΕΚΤ θεωρεί ότι το προτεινόμενο πλαίσιο πρέπει να είναι σαφές ως προς την παροχή στους οφειλέτες που emπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ορθών κινήτρων για την προσήκουσα εξυπηρέτηση των οφειλών τους και θα πρέπει να περιέχει επαρκή εχέγγυα για την αποτροπή του ηθικού κινδύνου (moral hazard), ειδάλλως θα μπορούσαν να προκληθούν σοβαρές δυσμενείς συνέπειες για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις και τη ρευστότητα των τραπεζών, καθώς και για το συνολικό κόστος της χρηματοδότησης.

2 Άρθρα 9 και 10 του σχεδίου νόμου.

3 Άρθρο 16 του σχεδίου νόμου.

4 Όλες οι γνώμες της ΕΚΤ δημοσιεύονται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu).

Η παρούσα γνώμη θα δημοσιευθεί στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Φρανκφούρτη, 23 Απριλίου 2010.

[υπογραφή]

Ο Αντιπρόεδρος της ΕΚΤ
Λουκάς Δ. ΠΑΠΑΔΗΜΟΣ